

El temps de les cireres

QUIM GIBERT

Entre les nombroses investigacions en psicologia social, n'hi ha una que consistia a sotmetre uns gossos a descàrregues elèctriques doloroses, de les quals no podien fugir. A conseqüència d'aquests acorralaments, aviat els cànids van donar-se per vençuts. Aquest fenomen, conegut com a desempament après, el va difondre cap allà a l'any 1960 Martin E.P. Seligman: «Gemegant suaument, acceptaven les descàrregues amb passivitat, fins i tot quan aquestes podien evitar-se» (dins el llibre *La autèntica felicitat*). Els animals havien quedat tan esporuguits que, quan el perill ja era inexistent, continuaven mostrant-se inactius. És a dir, s'havia produït un aprenentatge per associació entre el context de l'experiment i el càstig.

En situacions d'impotència com aquestes no solament els gossos cauen en depressió; això també passa amb els humans. Entre els catalans, posem per cas, hi ha un cert desànim i cansament en constatar que en l'Europa democràtica del segle XXI continuem sense poder viure en la nostra llengua ni gaudir del dret d'autodeterminació. Que molts de nosaltres no ens veiem amb cor de fer-nos valer en qüestions lingüístiques i nacionals s'explica a tenor d'un mai no acabar d'estímul aversius als quals hem estat sotmesos gairebé de forma persistent des de 1714, incloent-hi els quaranta anys de franquisme. Tant és així, que exigir els nostres drets lingüístics i la sobirania que ens pertoca com a poble és un gest automàticament associat a situacions de tensió que suposadament no serveixen de res (o que fins i tot ens poden complicar la vida). És a dir, l'esdevenidor dels Països Catalans balla, enmig d'altres coses, a mercè d'aquest desempament après.

Durant els trenta anys en què Seligman es va especialitzar en l'estudi del desempament, es va adonar que no tots els animals ni totes les perso-

nes que han sofert estímuls negatius es donen tan fàcilment per vençuts; ans al contrari, són molts els que se sorprenen de la seva fortalesa. Aquest és un àmbit de la psicologia positiva, que necessita ser conreat per a dotar-se de recursos davant l'adversitat. I és que si la gent de nació catalana volem avançar cap a la normalitat lingüística i nacional no tenim altra opció que superar aquell malestar que ens impedeix de fer els passos adients per a ser respectats. A més, el sol fet de no defugir comportaments estressants (com, per exemple, demanar en un servei públic de ser atès en català), això retroalimenta la nostra personalitat, pel sol fet que costa un esforç. És a dir, sobreposar-nos a aquestes incomoditats ens fa sentir millor amb nosaltres mateixos i reforça el nostre caràcter. Precisament per això, inspira emocions positives la feina de la Comissió de la Dignitat en bé del retorn dels papers segrestats a Salamanca, o la de la Plataforma per la Llengua a favor de la catalanització d'Ikea i de la llet Pascual.

Si bé és impossible canviar el passat, sobre el demà no hi ha res dat ni beneït. Amb empena i tenacitat podem obrir moltes portes encallades. El psicòleg Carles M. Espinalt va deixar escrit que l'home victoriós és aquell que després d'un fracàs torna a lluitar, i que «el fracassat una persona que no va provar res més». Hi ha una dita que proclama sàviament: «A més de pregar cal treballar!» Altrament, es pot eternitzar el nostre particular *Temps de les cireres*, nom d'una cançó sobre el goig de ser feliç en un futur, que els quadres revolucionaris de la Comuna¹ van adoptar com a símbol.

Hi ha temàtiques en les quals res no és impossible. Per això, és un plaer estar al costat d'aquells que han obtingut coses perquè mai no varen creure que eren impossibles. ♦

PASTISSERIA
BOMBONERIA
CONFITERIA
GELATERIA

Major de Sarrià, 57
08017 BARCELONA
Tels. 93 203 07 14 / 93 203 00 04

Pl. de Sarrià, 12-13
08017 BARCELONA
Tel. 93 203 04 73 / Fax 93 280 65 56

1. La Comuna va ser el motor d'una insurrecció popular que es va desencadenar a París l'any 1871.